

DATUM
2013-01-18
ERT DATUM
2012-11-12

DIARIENR
2012/242-4
ER BETECKNING
U2012/5989/UC

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Folkbildningens samhällsvärden – en ny modell för statlig utvärdering (SOU 2012:72)

Statskontoret delar kommitténs bedömningar av utvärderingsbehovet och ser positivt på förslaget om att stärka uppföljning och utvärdering av det statliga stödet till folkbildningen. Det är önskvärt att kunna följa folkbildningens kvalitetsutveckling samt att utvärdera folkbildningens resultat och måloppfyllelse. Statskontoret avstyrker emellertid förslaget att dela uppdraget på de två myndigheterna IFAU och Myndigheten för kulturanalys. Statskontoret avstyrker dessutom att en interdepartemental arbetsgrupp får uppdraget som beställare och mottagare av utvärderingarna av folkbildningen.

Skälen till att dela utvärderingsuppdraget på två myndigheter är svaga Betänkandet förordar ett delat uppdrag mellan två utvärderingsmyndigheter. IFAU:s utvärderingar ska enligt förslaget inriktas på folkbildningens förväntade utbildnings- och arbetsmarknadspolitiska värden. Kulturanalys ska å sin sida utvärdera den kulturverksamhet som studieförbunden och folkhögskolorna bedriver.

Ett av syftena med en ny utvärderingsmodell är att få fram bättre underlag om folkbildningens långsiktiga effekter, på både individ- och samhällsnivå. Vi ser dock inte behovet av särskilda kunskaper om kulturfrågor för att utvärdera de frågor som Kulturanalys föreslås få ansvar för, då syftet med folkbildningens samlade kulturuppdrag i dag är formulerat i kvantitativa termer.

Att dela uppdraget på två myndigheter fyller enligt vår uppfattning inget egentlig syfte och riskerar dessutom att skapa oklarhet och dubbelarbete. Till exempel får båda myndigheter i uppgift att utvärdera delar av folkhögskolornas verksamhet.

Vi ser heller ingen automatik i att ett delat uppdrag kan leda till att respektive del av folkbildningen utvärderas oftare – det handlar alltid om resurser och prioritering, och kan mycket väl göras även om en myndighet har uppdraget.

Slutligen ifrågasätter Statskontoret att det är rimligt att lägga så stora resurser på utvärdering av folkbildningen. Det är ju fortfarande så att Folkbildningsrådet självt ska följa upp verksamheten enligt ett förtydligat uppdrag, samtidigt som kommunerna även fortsättningsvis ska följa upp sina bidrag till verksamheten. Statskontoret bedömer att det är tillräckligt att en aktör får uppdraget att utvärdera verksamheten och rekommenderar att den aktör eller myndighet som väljs, har bred utvärderingskompetens.

En tjänstemannagrupp bör inte vara uppdragsgivare

Förslaget att en interdepartemental arbetsgrupp blir utvärderingsmyndighetens uppdragsgivare är enligt Statskontoret inte ändamålsenligt. En arbetsgrupp saknar mandat att lägga uppdrag på myndigheter. Även om gruppens roll skulle vara avgränsad till att specificera eller närmare utforma inriktningen på ett löpande uppdrag fastställd i utvärderingsmyndighetens instruktion, är en bred, interdepartemental arbetsgrupp en svag beställare. Om utvärderingar av folkbildningen ska förstärkas och kopplas samman med resurstilldelningen bör regeringen vara uppdragsgivare.

Ambitiös utvärderingsansats

Effektutvärderingar är generellt krävande analyser som ställer stora krav på dataunderlag och utvärderingsdesign. Det nu aktuella förslaget till modell ska knytas tydligare till statsbidragets syften. Ett av syftena med utvärdering av statligt stöd till folkbildningen har varit att bedöma om samhällets stöd till folkbildningen fortsatt är motiverat. Enligt Statskontoret kan det, även om dataunderlag och indikatorer utvecklas, visa sig svårt att utvärdera målfyllnaden med ett så övergripande syfte som gäller för folkbildningen.

Kostnader och frågan om finansieringen

Folkbildningsutredningen beräknar att kostnaderna för utvärdering uppgår till 7 miljoner kronor per år och föreslår att utvärderingen av folkbildningen finansieras dels med folkbildningsanslaget, dels av utgiftsområden där folkbildningsarbetets effekter mest tydligt ska uppnås.

Statskontoret bedömer att kostnaderna för utvärderingarna bör kunna bli lägre än utredningens beräkning om uppdraget läggs på en myndighet och med regeringen som uppdragsgivare.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Bob Pernodd och utredare Ingrid Skare, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Ingrid Skare